

M. Vanaga „Mana Amata”

6. turpinājums

“Nedienas leja”

Fragmentu publicēšanai sagatavoja Ingrīda Lāce

Paskaidrojums: Nediena ir viena no Amatas pietekām, tās tuvumā arī M. Vanagas dzimtās mājas - Sermuļi.

Jaunā diena sākās ar Nedienu. To satiku labu gabalu augšpus ietekas Amatā un kādā līkucī nevaļīgo straumi gribēju apturēt. Apstājies mirkli! Vēl tikai rīts, un tavs ceļš jau galā. Amata tepat aiz pusstundiņas. Apstājies! Pastāsti, ar kuriem gaiļiem uzmodies Rēveļu ezerā? Vai Vasas kalna aļņus padzirdināji? Ko ļaudis darīja manās dzimtajās mājās Sermuļos, kurās neesmu ilgi bijusi?

Nediena neapstājās. Varbūt mani, Sermuļu meitēnu, vairs nepazīsti? Sermuļu meitēns sešdesmit četrās vasarās tikai tāds pabalējis. Kā nu Nediena mani nepazīs! Pazina tūlīt. Pamāja ar augstāku vilni, sidrabaini pasmaidīja un atkal prom. Es tai pakaļ nedzinos. Nediena iebrien meliorētā zemienē, kuras malā stāv vecas mājas ar vecu nosaukumu Nīgales, kas nozīmē - lejasgals, lejupes. Senāk viss šis lejas gals ar daudzajām mājām saucās par Nīgalēm. Nediena pa nelielu gravu ietek Zāģeru dzirnavezērā, kur to kādreiz apvaldīja dzirnavu slūžas. Tur pēc diezgan straujā skrējiena upe paelsoja un aprima. Tagad dzirnavezers pilnīgi izsīcis un pat jau aizaudzis paprāviem kokiem. Nediena Amatai pienāk slēpdamās pa alkšņu krēslu. Karstā vasara tai atņēmusi daudz spēka, un pieteka Amatai var piedāvāt tikai plānu straumīti. Tad tāda tu esi, Sermuļupes ieteka! Tikai 5 kilometrus no Sermuļiem, bet lielu, garu mūžu man bija jādomā, kāda tu izskaties!

Es daudz brīnos par citiem. Bet par sevi? Pat nevienas pussvētdienas es nemācēju atlicināt, lai par savu bērniņas upi nostaiģātu līdz ietekai. Lejpus Nedienas ietekas pār Amatu pārņemts sagriezies tiltiņš. Nezinu, vai tā ir tikai grīģīga sapņu laipa, vai pa to arī nomodā kāds staiģā. Nezinu, vai pa to pavasaros var pāriet uz viņu krastu pēc pūpoliem un rudeņos uz Silnieku birzi pēc gailenēm. Tas jāprasa Milijai Šekavai, Amatas dzejniecei, kura šos krastus pazīst tāpat kā savu Kalējupīti.